

АКТ
ЛІСОПАТОЛОГІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ
ПО КОВЕЛЬСЬКЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ЛІСОГОСПОДАРСЬКЕ ПРИВАТНЕ
АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ТУР"

«31» жовтня 2025

м Ковель Ковельського району
Волинської області

Нами, комісією, на підставі поданого виклику Ковельського спеціалізованого лісогосподарського приватного акціонерного товариства "Тур" (далі – Ковельський СЛАТ "Тур") № 118 від 24.10.2025 року та наказу «Про утворення комісії для визначення доцільності призначення суцільної рубки санітарної», № 54 від 20.10.2025 року, в складі: завідувачем сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Михайлом ЛЕГКОБИТОМ, провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Русланом МАЦЕЛИКОМ, головним спеціалістом відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Антоном СТЕЛЬМАХОМ, головним спеціалістом відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Іваном МОРОЧЕНЦЕМ, головним лісничим Ковельський СЛАТ "Тур" Віктором ВОРОБ'ЄМ інженером охорони та захисту лісу Ковельський СЛАТ "Тур" Сергієм ДЖАЛОЮ, та посадових осіб лісництв Ковельський СЛАТ "Тур": помічника лісничого Підрізького лісництва Віталія ГРОМІКА, лісничого Зарічанського лісництва Бориса ХЛУДА, лісничого Поворського лісництва Романа САХАРУКА, представників місцевого самоврядування: голови Колодяжненської об'єднаної територіальної громади, Віталія КАШИКА, голови Поворської об'єднаної територіальної громади Інни БОНДАРЧУК, голови Велицької об'єднаної територіальної громади Віктора КОВАЛЬЧУКА, старости Тойкутського старостівського округу Оксани АПАТЬЄВОЇ, було проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень Ковельський СЛАТ "Тур" на предмет призначення в них суцільних санітарних рубок (далі – ССР) у відповідності до п 30 «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. №555 (далі – СПЛУ) на 2025 рік.

- Коротка таксаційна характеристика вказана згідно, матеріалів базового лісовпорядкування 2024 року, станом на 01.01.2024 року по Ковельський СЛАТ "Тур";

- У відповідності до пункту 5 абзац 10 СПЛУ, повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень представлено;
- Пробні площі в обстежених насадженнях закладались по всій площі запланованих рубок шляхом перелікової таксації (площа пробної площі, відповідає фактичній площі лісосіки).
- Лісопатологічне обстеження, проводилося спеціалістами філії “Рівнелісозахист” ДСЛП “Київлісозахист” було проведене: 30-31.10.2025 року

- Підрізьке лісництво

- Квартал 35, виділ 17, площа виділу 0,3 га (в рубку кв. 35, вид. 17, площа 0,3 га), склад 10СЗ, вік 39 рік, повнота 0,50, ТЛУ – В2ДС, бонітет 1, середня висота 15 м., середній діаметр 22 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 180 м³/га.
- Квартал 43, виділ 24, площа виділу 6,3 га (в рубку кв. 43, вид. 24(1), площа 0,1 га), склад 8СЗ(72)2СЗ(46), вік 72 рік, повнота 0,65, ТЛУ – В1ДС, бонітет 3, середня висота 19 м., середній діаметр 28 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 220 м³/га.

- Поворське лісництво

- Квартал 32, виділ 35, площа виділу 4,8 га (в рубку кв. 32, вид. 35(1), площа 0,3 га), склад 10СЗ+БП, вік 68 рік, повнота 0,80, ТЛУ – В2ДС, бонітет 1, середня висота 22 м., середній діаметр 26 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 385 м³/га.

- Зарічанське лісництво

- Квартал 9, виділ 45, площа виділу 6,4 га (в рубку кв. 9, вид. 45(1), площа 0,9 га), склад 8СЗ2БП, вік 63 рік, повнота 0,75, ТЛУ – В3ДС, бонітет 1А, середня висота 24 м., середній діаметр 32 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 310 м³/га.
- Квартал 13, виділ 31, площа виділу 0,6 га (в рубку кв. 13, вид. 31, площа 0,6 га), склад 9СЗ1БП, вік 30 рік, повнота 0,60, ТЛУ – В4ДС, бонітет 1, середня висота 13 м., середній діаметр 20 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 120 м³/га.
- Квартал 15, виділ 76, площа виділу 0,5 га (в рубку кв. 15, вид. 76, площа 0,5 га), склад 8СЗ2БП, вік 45 рік, повнота 0,70, ТЛУ – В4ДС, бонітет 2, середня висота 15 м., середній діаметр 18 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 170 м³/га.
- Квартал 22, виділ 34, площа виділу 6,3 га (в рубку кв. 22, вид. 34(1), площа 0,5 га), склад 8СЗ2БП, вік 70 рік, повнота 0,75, ТЛУ – В3ДС, бонітет 2, середня висота 22 м., середній діаметр 32 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 300 м³/га.
- Квартал 28, виділ 36, площа виділу 0,5 га (в рубку кв. 28, вид. 36, площа 0,5 га), склад 9СЗ1БП, вік 36 рік, повнота 0,80, ТЛУ – В3ДС, бонітет 1, середня висота 14 м., середній діаметр 16 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 190 м³/га.
- Квартал 30, виділ 42, площа виділу 3,4 га (в рубку кв. 30, вид. 42(1), площа 0,3 га), склад 7СЗ3БП, вік 46 рік, повнота 0,75, ТЛУ – В4ДС, бонітет 2, середня висота 14 м., середній діаметр 20 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 140 м³/га.
- Квартал 31, виділ 20, площа виділу 4,2 га (в рубку кв. 31, вид. 20(1), площа 0,6 га), склад 6СЗ4БП, вік 63 рік, повнота 0,95, ТЛУ – В2ДС, бонітет 1, середня висота 22 м., середній діаметр 30 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 340 м³/га.

- Квартал 31, виділ 29, площа виділу 2,5 га (**в рубку кв. 31, вид. 29(1), площа 0,9 га**), склад 10СЗ, вік 30 рік, повнота 0,70, ТЛУ – В4ДС, бонітет 1, середня висота 12 м., середній діаметр 16 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 130 м³/га.

- Квартал 31, виділ 36, площа виділу 18,5 га (**в рубку кв. 31, вид. 36(1), площа 0,9 га**), склад 10СЗ+БП, вік 66 рік, повнота 0,90, ТЛУ – В3ДС, бонітет 1, середня висота 22 м., середній діаметр 28 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 410 м³/га.

- Квартал 31, виділ 37, площа виділу 1,1 га (**в рубку кв. 31, вид. 37(1), площа 0,7 га**), склад 10СЗ, вік 48 рік, повнота 0,80, ТЛУ – В4ДС, бонітет 2, середня висота 16 м., середній діаметр 22 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 220 м³/га.

- Квартал 33, виділ 2, площа виділу 0,5 га (**в рубку кв. 33, вид. 2(1), площа 0,4 га**), склад 10СЗ+БП, вік 53 рік, повнота 0,85, ТЛУ – В3ДС, бонітет 2, середня висота 18 м., середній діаметр 24 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 300 м³/га.

При проведенні обстеження встановлено, що основною причиною всихання даних насаджень є ураження **стовбуровими шкідниками**. Сухостійні і всихаючі дерева сосни заселенні, а в більшій частині відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників (при відлученні відмерлої кори чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо). На підстилці ділянок було виявлено значну кількість опалих пагонів сосни, що свідчить про заселення дерев малим і великим сосновими лубоїдами. На дуже ослаблених деревах наявні ознаки заселення вищезгаданих шкідників, льотні отвори, V - VI категорія стану дерев сосни повністю відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників. Осередки стовбурових шкідників виявлені, на них складені повідомлення про погіршення санітарного стану.

При обстеженні було встановлено, що повнота даних насаджень після умовної рубки призведе до зменшення повноти насаджень згідно встановленого показника у відповідності п. 27 абзац 2, СПЛУ насадження потребують ССР. Рубки необхідно провести протягом 2025 року.

Згідно матеріалів пробних площ обов'язковому вирубуванню підлягає відповідно 85-98 % запасу деревини.

Спеціалістам Ковельський СЛАТ "Тур", при виявленні нових осередків шкідників у лісових насадженнях, в найкоротші термін проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Підрізьке лісництво

- Квартал 24, виділ 3, площа виділу 0,4 га (**в рубку кв. 24, вид. 3, площа 0,4 га**), склад 10СЗ, вік 38 рік, повнота 0,60, ТЛУ – В2ДС, бонітет 2, середня висота 13 м., середній діаметр 18 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 135 м³/га. **Акт про лісову пожежу не представлено.**

- Поворське лісництво

- Квартал 21, виділ 7, площа виділу 63,5 га (**в рубку кв. 21, вид. 7(1), площа 0,9 га**), склад 10СЗ+БП, вік 63 рік, повнота 0,80, ТЛУ – В3ДС, бонітет 1, середня висота 22 м., середній діаметр 28 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 370 м³/га. **Акт про лісову пожежу не представлено.**

- Квартал 22, виділ 7, площа виділу 5,2 га (в рубку кв. 22, вид. 7(1), площа 0,8 га), склад 10СЗ+БП, вік 63 рік, повнота 0,74, ТЛУ – В2ДС, бонітет 1, середня висота 23 м., середній діаметр 30 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 366 м³/га. **Акт про лісову пожежу не представлено.**

Насадження практично повністю всохли та втратили технічну якість деревини внаслідок пошкодження **лісовою пожежею**. Записи відсутні в книзі обліку лісових пожеж, «Акт обліку лісової пожежі» не надавався. Насадження першочергово потребують поліпшення санітарного стану так, як є осередками розмноження стовбурових шкідників.

Під час обстеження встановлено, що насадження втратили свої лісогосподарські та захисні властивості. Являються біологічно нестійкими з нерівномірною повнотою. Кореневі лапи та кореневі шийки дерев з ознаками обпалу (в окремих випадках більше $\frac{3}{4}$ периметра стовбура), висота нагару сягає від 0,5 до 2,5 м.

Сухостійні і всихаючі дерева сосни заселені, а в більшій частині відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників (при відлущенні відмерлої кори чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо). На підстилці ділянок було виявлено значну кількість опалих пагонів сосни, що свідчить про заселення дерев малим і великим сосновими лубоїдами. На дуже ослаблених деревах наявні ознаки заселення вищезгаданих шкідників, льотні отвори, V - VI категорія стану дерев сосни повністю відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників.

При обстеженні було встановлено, що повнота даних насаджень після умовної рубки призведе до зменшення повноти насаджень згідно встановленого показника у відповідності п. 27, СПЛУ насадження потребують ССР. Рубки необхідно провести протягом 2025 року.

Згідно матеріалів пробних площ обов'язковому вирубуванню підлягає відповідно 100 % запасу деревини.

Підрізьке лісництво

- Квартал 6, виділ 15, площа виділу 3,1 га (в рубку кв. 6, вид. 15(1), площа 0,2 га), склад 8С32БП+ВЛЧ+ОС, вік 56 рік, повнота 0,75, ТЛУ – В3ДС, бонітет 1, середня висота 21 м., середній діаметр 30 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 313 м³/га.

- Квартал 6, виділ 43, площа виділу 17,0 га (в рубку кв. 6, вид. 43(1), площа 0,5 га), склад 10СЗ+БП+ВЛЧ, вік 72 рік, повнота 0,75, ТЛУ – В3ДС, бонітет 1, середня висота 23 м., середній діаметр 32 см., категорія захисності – 4, запас деревостану 380 м³/га.

Насадження обстежені в ході лісопатологічного обстеження, та встановлено основною причиною пошкодження, є аварії та стихійного лиха (сильних поривчастих вітрів, **вітровалу та бурелому**), які пройшли в лісових масивах Ковельський СЛАТ "Тур".

В насадженнях, що обстежуються спостерігається значна частина дерев різних порід зі зламаними навпіл стовбурами і обламаними кронами (з відхиленням стовбура більш ніж на 30 градусів від вертикальної осі) та хмизу за рахунок чого

створюється велика захащеність. У відповідності до п. 16 СПЛУ, у насадженнях, пошкоджених вітром і внаслідок аварій та стихійного лиха, в першу чергу для рубки призначаються дерева з поваленими чи зламаними стовбурами.

Вітровалом та буреломом пошкодженні як хвойні так і листяні породи.

На лісовій підстилці відмічено наявність опалих пагонів з ознаками заселення сосновими лубоїдами з родини *Tomicus* (представники - малий сосновий лубоїд *Tomicus minor* та великий сосновий лубоїд *Tomicus piniperda*). Опалі пагони світло зеленого або жовтуватого кольору; мають характерні місця занурення дорослих особин до гілок. Крім цього, у нижній частині стовбура деревостанів V та VI категорій санітарного стану відмічено типові пошкодження тканин стовбура, які наносять ксилофаги з групи деструкторів - Вусачі *Gerambycidae* та Златки *Buprestidae*.

Також відмічається, що наявні дерева які не відносяться до жодної з категорій технічної придатності, тобто в насадженнях накопичується неліквідна деревина.

При обстеженні було встановлено, що показник повноти даних ділянок лісу без врахування дерев 4-6 категорії санітарного стану, призведе до зменшення повноти насаджень нижче встановленого показника, у відповідності п. 27 СПЛУ, дані насадження потребують ССР. Дані рубки необхідно провести протягом 2025 року.

Згідно зведеної відомості карток пробних площ обов'язковому вирубуванню підлягає відповідно 77 - 87 % запасу деревини.

Висновки та пропозиції:

1. Лісопатологічне обстеження насаджень проведено по Ковельський СЛАТ "Тур", у деревостанах, в яких було встановлено, що повнота даних насаджень після умовної рубки призведе до зменшення повноти насаджень згідно встановленого показника у відповідності пункту 27 абзацу 2, СПЛУ насадження потребують ССР.

2. Для поліпшення санітарного стану лісів, збереження стійкості насаджень, запобігання розвитку патологічних процесів, зменшення шкоди у лісах Ковельський СЛАТ "Тур", що завдається стихійними лихами, шкідниками, хворобами, з метою оздоровлення насаджень у максимально стислі строки, за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище, рекомендовано провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, а саме: ССР на площі – 10,3 гектара. Рубки необхідно провести протягом 2025 року.

3. З метою обмеження негативного впливу на стан лісів та їх відновлення на кожну ділянку до початку рубки скласти карту технологічного процесу розроблення лісосік, яка з урахуванням конкретних умов повинна відображати природоохоронні (запобігання ерозії ґрунтів, збереження підросту тощо.), лісівничі та організаційні вимоги.

4. В осередках стовбурових шкідників та вітровалу, бурелому проводити рубки, згідно з термінами та нормами передбаченими СПЛУ, заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

5. На зрубках провести лісокультурні заходи відповідно до типу лісорослинних умов, з дотриманням «Правил відтворення лісів» затверджених постановою КМУ від 01.03.2007 р. №303. від 1 березня 2007 р. В осередках комплексу стовбурових шкідників створити лісові культури, які запобігатимуть подальшому їх розповсюдженню, тобто вирощування біологічно стійких насаджень.

6. Державній лісовій охороні Ковельський СЛАТ "Тур" вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти прояв осередків і поширення шкідників та хвороб, і в першу чергу під час проведення ССР, вживати додаткові заходи до запобігання їх поширенню та зростанню чисельності.

7. При проведенні рубок на лісосіках ССР, дотримуватись пункту 27, СПЛУ та Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», Відомості Верховної Ради, 2017, № 29, ст. 315.

8. Спеціалістам Ковельський СЛАТ "Тур" вести постійний нагляд за суміжними насадженнями, при виявленні осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші терміни проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

9. При виявленні червоно книжних рослин та тварин, спеціалістам Ковельський СЛАТ "Тур", діяти згідно з чинним законодавством.

До акту додаються додатки:

– зведена відомість насаджень, що потребують ССР (додаток № 6 до СПЛУ);

– зведена відомість пробних площ, закладених у насадження, що потребують ССР (додаток № 6 до СПЛУ);

– плани лісових насаджень, що потребують ССР, з нанесеною на них схемою пробних площ (площа пробної площі, відповідає фактичній площі лісосіки);

Акт складено в 3-х примірниках.

- 1-й: філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»;

- 2-й: Ковельський СЛАТ "Тур"

- 3-й: Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства;

Акт підписали:

Завідувач сектору моніторингу
стану лісових насаджень
філії «Рівнелісозахист»
ДСЛП «Київлісозахист»

Михайло ЛЕГКОБИТ

Провідний інженер-лісопатолог
сектору моніторингу
стану лісових насаджень
філії «Рівнелісозахист»
ДСЛП «Київлісозахист»

Руслан МАЦЕЛИК

Головний спеціаліст відділу
мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління
лісового та мисливського господарства

Іван МОРОЧЕНЕЦЬ

Головний спеціаліст відділу
мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління
лісового та мисливського господарства

Антон СТЕЛЬМАХ

Головний лісничий
Ковельський СЛАТ "Тур"

Віктор ВОРОБЕЙ

Інженер охорони та захисту лісу
Ковельський СЛАТ "Тур"

Сергій ДЖАЛА

Помічник лісничого Підрізького лісництва

Віталій ГРОМІК

Лісничий Зарічанського лісництва

Борис ХЛУД

Лісничий Поворського лісництва

Романа САХАРУКА

Голова Колодяжненської об'єднаної
територіальної громади
Голова Поворської об'єднаної
територіальної громади
Голова Велицької об'єднаної
територіальної громади

Віталій КАШИК

Інна БОНДАРЧУК

Віктор КОВАЛЬЧУК

Староста Тойкутського старостівського округу

Оксани АПАТЬЄВОЇ